

D E C I Z I E

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru,
Tamara Chișca-Doneva, Oleg Sternioală,
Nicolae Craiu, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Leancă Nadejda împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative, acordarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Serviciul Protecție Civilă și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 noiembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 29 decembrie 2014, Leancă Nadejda a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (în continuare SPCSE) și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului în acordarea indemnizației pentru creșterea copilului, acordarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 02 septembrie 2013 a înregistrat căsătoria cu Leancă Ion la Primăria Chioselia, raionul Cantemir, iar la 10 septembrie 2014 a născut fiul, Leancă Luca.

Menționează că, deoarece nu este încadrată în cîmpul muncii, se află la întreținerea soțului său, Leancă Ion, angajat al Ministerului Afacerilor Interne din anul 2012.

În prezent, dînsul activează în funcția de inspector superior al SPCSE Cahul.

Relatează că, în temeiul art. 18 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, s-a adresat CNAS cu cerere privind calcularea și plata indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului pe parcursul a 3 ani de la

nașterea acestuia, în mărime de 30 % din venitul mediu lunar realizat de către soțul său, Leancă Ion, pe parcursul ultimelor 12 luni pînă la nașterea copilului.

Prin răspunsul nr. 11-03/10-9750 din 18 noiembrie 2014 CNAS a respins cererea, motivînd că, persoana asigurată are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului pînă la vârsta de 3 ani, cu condiția că se află în concediu pentru îngrijirea copilului și confirmă stagiul necesar de cotizare, iar faptul că, soțul dînsei este colaborator al SPCSE și nu i-au fost calculate contribuții în bugetul asigurărilor sociale de stat, respectiv, nu întrunește stagiul necesar de cotizare, nefiind persoană asigurată. Totodată, i s-a comunicat că urmează să se adreseze cu astfel de cerere la locul de muncă al soțului.

Conform recomandării CNAS, la 07 noiembrie 2014 s-a adresat către SPCSE și Ministerul Afacerilor Interne cu cereri privind calcularea și achitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, la care însă nu a primit răspunsuri.

Consideră că, potrivit prevederilor Legii cu privire la petiționare, pîrîții erau obligați să examineze și să acorde un răspuns la cererile prealabile adresate.

În acest sens reclamanta susține că, soțul ei, Leancă Ion, la nașterea copilului, Leancă Luca, avea statut de persoană asigurată, prin urmare, dînsa fiind persoană aflată la întreținerea lui, dispune de dreptul de a beneficia de toate drepturile și obligațiile ce reies din această situație.

În ceea ce privește cuantumul indemnizației solicitate indică că, este calculat în conformitate cu normele legale, reieșind din datele prezentate de angajator.

Consideră reclamanta că, a fost prejudiciată moral, deoarece urmare a acțiunilor ilegale ale pîrîților, familia sa nu-și poate asigura un trai decent.

Cere, reclamanta, prin cererea de chemare în judecată și în ședința de judecată din 28 septembrie 2015, recunoașterea ca ilegal răspunsul CNAS nr. 11-03/10-9750 din 18 noiembrie 2014, răspunsul SPCSE nr. 19/7-7-125/14 din 21 decembrie 2014, neacordarea răspunsurilor de către SPCSE și Ministerul Afacerilor Interne la cererile din 07 noiembrie 2014, obligarea CNAS, SPCSE și Ministerului Afacerilor Interne la plata în mod solidar a indemnizației pentru îngrijirea copilului, lunar a cîte 30 % din salariul mediu în mărime de 4 448,91 lei pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, începînd cu 10 septembrie 2014 și pînă la 10 septembrie 2017, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 18 noiembrie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Leancă Nadejda împotriva CNAS, SPCSE și Ministerului Afacerilor Interne. S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să acorde Nadejdei Leancă indemnizația pentru creșterea copilului, lunar a cîte 30% din salariul mediu de 4 448.91 lei pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la 10 septembrie 2014 pînă la 10 septembrie 2017. S-a încasat de la Ministerul Afacerilor Interne în beneficiul Nadejdei Leancă cheltuielile de judecată cu titlu de asistență juridică în sumă de 2 000 lei, în rest cererea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Ministerul Afacerilor Interne a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016 s-a respins apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne și s-a menținut hotărîrea primei instanțe.

La 10 mai 2016, în termenul prevăzut de lege, Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei

instanței de apel și parțial hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a cererii de chemare în judecată integral.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu hotărîrile emise în pricină, indicînd că, nu au fost elucidate și constatate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, prin urmare, s-a conturat încălcarea normelor de drept material și procedural.

Pledînd pentru admiterea recursului a menționat că, instanța de apel nu a luat în considerare că, cererea de apel a fost depusă de către Ministerul Afacerilor Interne, iar în cadrul ședinței de judecată și în decizia instanței s-a făcut referire la reprezentantul și apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, care este persoană juridică distinctă.

Un alt aspect invocat de recurent reprezintă faptul că, chiar dacă solicitantul indemnizației este angajat în câmpul muncii sau nu, cererea pentru stabilirea indemnizației unice la nașterea copilului și indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, urmează a fi depusă la CNAS.

Verificînd în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărîrii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că, înaintînd cererea de chemare în judecată împotriva CNAS, SPCSE și Ministerului Afacerilor Interne, Leancă Nadejda a solicitat recunoașterea ilegalității răspunsului CNAS nr. 11-03/10-9750 din 18 noiembrie 2014, răspunsului SPCSE nr. 19/7-7-125/14 din 21 decembrie 2014 și neacordarea răspunsurilor de către SPCSE și Ministerul Afacerilor Interne la cererile din 07 noiembrie 2014, obligarea CNAS, SPCSE și Ministerului Afacerilor Interne la plata în mod solidar a indemnizației pentru îngrijirea copilului, lunar a cîte 30 % din salariul mediu în mărime de 4 448,91 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, începînd cu 10 septembrie 2014 și pînă la 10 septembrie 2017, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a cererii de chemare în judecată depusă de către Leancă Nadejda, în partea obligării Ministerului Afacerilor Interne să acorde Nadejdei Leancă indemnizația pentru creșterea copilului, lunar a cîte 30% din salariul mediu de 4 448.91 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, de la 10 septembrie 2014 pînă la 10 septembrie 2017, încasării de la Ministerul Afacerilor Interne în beneficiul Nadejdei Leancă a cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în sumă de 2 000 lei, în rest cererea în partea în care se referă la recunoașterea ca ilegal răspunsul CNAS și SPCSE, neacordarea răspunsurilor de către SPCSE și Ministerul Afacerilor Interne, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei, a fost respinsă.

În susținerea soluției date prima instanță, făcînd referire la prevederile art. 1 din Legea nr. 87 din 20 aprilie 2006, art. 124 alin. (1) Codul muncii, Legea nr. 289 din 22 iulie 2004, Regulamentul aprobat prin hotărîrea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, art. 37 alin. (4) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 a reținut că, Leancă Nadejda, fiind soția lui Leancă Ion, care activează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu are dreptul la

indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani, ca persoană asigurată din Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat, dat fiind faptul că, indemnizația lunară pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani urmează a fi achitată la locul de muncă al soțului, adică de către Ministerul Afacerilor Interne, de la bugetul de stat.

Totodată, s-a precizat că, pretenția reclamantei privind acordarea indemnizației pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani de către CNAS și SPCSE, precum și cerința privind recunoașterea ilegalității răspunsurilor CNAS și SPCSE, neacordarea răspunsurilor de către SPCSE și Ministerul Afacerilor Interne și repararea prejudiciului moral, urmează a fi respinse.

Astfel, prima instanță a considerat necesar de a obliga Ministerul Afacerilor Interne să acorde Nadejdei Leancă indemnizația pentru creșterea copilului, lunar cîte 30% din salariul mediu de 4 448.91 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, începînd cu 10 septembrie 2014 și pînă la 10 septembrie 2017.

Judecînd apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, instanța de apel a ajuns la concluzia respingerii apelului declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne ca neîntemeiat și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Conform art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că, contrar acestei prevederi, instanța de apel, judecînd apelul, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica și/sau concretiza partea care a declarat apelul.

În acest context, relevă Colegiul că, contrar normei sus-citate, instanța de apel, judecînd apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, eronat a indicat că, cererea de apel a fost depusă de reprezentantul Solomon Rada, în interesele Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, ajungînd la concluzia că, apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne urmează a fi respins ca neîntemeiat, instituție care de fapt nu a declarat apel, motiv din care instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica legalitatea deciziei supuse recursului.

Într-adevăr, la materialele cauzei sunt anexate două procuri eliberate pe numele reprezentantului Solomon Rada, de către Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (f.d. 83-84), însă această circumstanță nu denotă că, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe asupra căreia instanța de apel urma să se expună.

Distinct de cele expuse, instanța de recurs remarcă că, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale este o persoană juridică distinctă, care acționează de sine stătător în cadrul unui proces de judecată.

Respectiv, instanța de apel, prin pronunțarea deciziei recurate, în lipsa unui apel declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, s-a expus asupra acestuia, iar Ministerul Afacerilor Interne, folosindu-se de calea de atac – apelul, a fost lipsit de examinarea acestuia, fapt ce constituie încălcarea dreptului la un proces echitabil.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, rejudecînd pricina, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și, deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de

către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Leancă Nadejda împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative, acordarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu

Valentina Clevadi